

Ontdekkers en hervormers

de Oost

Zo noemen we het gebied in Azië waar de Europeanen handeldrijven. In dit gebied liggen landen als India, Indonesië (Oost-Indië) en China. Hier halen kooplieden producten als specerijen, kruiden, zijde en porselein.

de navigatie

De route van een schip plannen. En het schip veilig op de plaats van bestemming brengen.

de schipbreuk

Als een schip zoveel schade heeft dat het niet meer kan worden gered en zinkt. Schipbreuk komt vaak door een zware storm.

de scheurbuik

Een dodelijke ziekte die in de 16e eeuw veel op schepen voorkomt tijdens de lange zeereizen. Je kunt scheurbuik krijgen als je te weinig vitamine C binnenkrijgt. Vitamine C zit in groente en fruit. Groente en fruit is niet makkelijk goed te houden op een schip.

de zilvervloot

Een groep schepen die in de 16e en 17e eeuw elk jaar zilver en andere waardevolle spullen uit Zuid-Amerika haalt. De schepen komen uit Spanje. Een groep schepen die bij elkaar hoort is een vloot.

de stapelmarkt

Een plek waar handelswaar wordt ingekocht, opgeslagen in pakhuizen en verkocht.

de hervorming

De periode in de 16e eeuw waarin mensen veranderingen willen in de kerk. Een ander woord voor hervorming is reformatie.

de godsdienstoorlog

Oorlog tussen mensen met een verschillende godsdienst. Bijvoorbeeld tussen katholieken en protestanten in de 16e eeuw.

Calvijn

Een protestant uit de 16e eeuw. Calvijn krijgt heel veel volgelingen in Nederland. Dat zijn de calvinisten.

de hagenpreek

Geheime kerkdienst in de open lucht door protestanten, vooral in de 16e eeuw. Protestanten mogen in die tijd geen kerk bouwen.

de inquisitie

De rechtbank van de katholieke kerk. De inquisitie vervolgt ketteren. Zo noemen zij mensen met een ander geloof.

vervolgen

Misdadigers opsporen en onderzoeken of ze ook echt schuldig zijn. Daarna wordt bepaald welke straf ze krijgen. De inquisitie vervolgt ketteren in de 16e eeuw.

Ontdekkers en hervormers

de Bloedraad

Speciale rechtbank van Alva. Deze rechtbank spoort de deelnemers aan de Beeldenstorm op en straft ze.

de Tiende Penning

Extra belasting die Alva invoert. Iedereen moet 10% belasting betalen op eten en drinken.

de Unie van Utrecht

In 1579 maken de Nederlandse provincies de afspraak om samen te vechten tegen de Spaanse vijand. De afspraken worden in Utrecht ondertekend. Daarom noemen de ondertekenaars zich de Unie van Utrecht.

het Plakkaat

Het Plakkaat van Verlatinghe is een afspraak die de Nederlandse provincies in 1581 maken. Ze besluiten dat de Spaanse koning Filips niet meer hun heer is.

de Val van Antwerpen

In 1585 veroveren de Spanjaarden Antwerpen, de belangrijkste handelsplaats in de Nederlanden. Hierdoor worden de Nederlanden verdeeld in twee delen: het Spaanse, katholieke zuiden en het noorden, dat vooral protestant is.

de Republiek

De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Zo gaat het noorden van Nederland heten in 1588. Ze vinden geen geschikte leider. Daarom gaat het volk zelf het land besturen.